

Uttalelse fra Faggruppe for plantevernmidler i Vitenskapskomiteen for mattrygghet

29. november 2007

Risikovurdering av rovmiddelen *Hypoaspis aculeifer* brukt som plantevernmiddel

SAMMENDRAG

Hypoaspis aculeifer er en rovmidd som er søkt fornyet godkjent i flere preparater mot skadedyr i veksthus og i plasttunneler. Mattilsynet har bedt VKM gjøre en vurdering av preparatenes og organismens risiko for brukerens helse. Preparatene inneholder også melmidden *Thyrophagus putrescentiae*. Risikovurderingen ble vedtatt av VKMs faggruppe for plantevernmidler (Faggruppe 2) på et møte 18. oktober 2007. En ekstern ekspert ble i forkant engasjert av faggruppen for å utrede helserisiko ved bruk av *Hypoaspis aculeifer* mot skadedyr. Faggruppen gir følgende vurdering av helserisiko ved bruk av preparatene ENTOMITE-A og Hypoaspis-System: Eksponeringsgrad for dyrker vurderes som lav. Bruk av preparater med *H. aculeifer* mot skadedyr i veksthus og i plasttunneler kan forårsake allergi hos dyrker og skape allergiske reaksjoner hos personer med middallergi. Allergi for melmidden *Thyrophagus putrescentiae* er også kjent hos befolkningen for øvrig. Faggruppen konkluderer med at den omsøkte bruk av *H. aculeifer* vil medføre liten risiko for dyrkerens helse. Bruk av vermikulitt/torvjord i preparatene anses ikke å være forbundet med noen helserisiko. Risiko for utilsiktede miljøeffekter ved bruk av *H. aculeifer* og preparatene er ikke vurdert, dette i henhold til bestillingen fra Mattilsynet da behovet er under vurdering.

BAKGRUNN

VKM fikk 10. august 2007 i oppdrag av Mattilsynet å gjøre en helserisikovurdering av bruk av rovmiddelen *Hypoaspis aculeifer* som er søkt fornyet godkjent i flere preparater mot skadedyr i veksthus og i plasttunneler. Risikovurderingen ble vedtatt på VKMs Faggruppe 2 den 18. oktober 2007. VKMs risikovurdering vil sammen med informasjon om preparatenes agronomiske nytteverdi og en vurdering av alternative midlers egenskaper danne grunnlaget for Mattilsynets tiltak.

OPPDRAG FRA MATTILSYNET

Oppdraget lyder som følger: "*Hypoaspis aculeifer* er en rovmidd som er søkt fornyet godkjent i flere preparater mot skadedyr i veksthus og i plasttunneler. Preparatene inneholder også melmidden *Thyrophagus putrescentiae*. Mattilsynet ønsker i denne forbindelse en vurdering

av preparatets og organismens risiko for brukerens helse. Det bestilles foreløpig ingen vurdering av miljørisiko, da behovet for dette er under vurdering”.

Preparatene som er søkt fornyet godkjent er ENTOMITE-A og Hypoaspis-System a. Disse preparatene består av egg, nymfer og voksne *H. aculeifer* i vermikulitt/torv tilsatt melmidden *Tyrophagus putrescentiae*.

BAKGRUNNSDOKUMENTASJON FOR RISIKOVURDERINGEN

Faggruppens risikovurdering er basert på tilvirkers dokumentasjon innlevert til Mattilsynet i forbindelse med søknad om godkjenning og en ekstern uttalelse om helserisiko foretatt av seniorforsker Tove Birkemoe ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt.

RISIKOVURDERING HELSE

Eksposering:

Innholdet i preparatet fordeles i kulturen ved å strø det jevnt på plantene eller ved å legge innholdet i småhauger på vekstmediet til plantene. Graden av eksponering for dyrker via innånding og hud vurderes som lav.

Allergi

Faggruppen viser til dokumentasjon fra importør/tilvirker om at preparatene kan skape allergiske reaksjoner hos personer med middallergi samt uttalelsen fra Tone Birkemoe som sier at arten ”det søkes om godkjenning for kan forårsake allergi hos de som anvender dem i landbruket (eks. Groenewoud *et al.*, 2002, Johansson *et al.*, 2003, Kronquist *et al.*, 2005). Når det gjelder melmidden *Thyrophagus putrescentiae* som er inkludert i preparatene det søkes om godkjenning for, er allergi også kjent hos befolkningen forøvrig (Vidal *et al.*, 2005)”.

Andre helseskader

I følge Tone Birkemoe er det ikke kjent at *H. aculeifer* vil kunne gi annen helseskade.

Konklusjon helse

Faggruppen tar dokumentasjon fra importør/tilvirker samt uttalelsen fra Tone Birkemoe til etterretning og gir følgende vurdering av *H. aculeifer*:

Eksposeringsgrad for dyrker vurderes som lav. Bruk av preparater med *H. aculeifer* mot skadedyr i veksthus og i plasttunneler kan forårsake allergi hos dyrker og skape allergiske reaksjoner hos personer med middallergi. Allergi for melmidden *Thyrophagus putrescentiae* er også kjent hos befolkningen for øvrig. Faggruppen konkluderer med at den omsøkte bruk av *H. aculeifer* vil medføre liten risiko for dyrkerens helse.

Bruk av vermikulitt/torvjord i preparatene anses ikke å være forbundet med noen helserisiko.

RISIKOVURDERING MILJØ

Når det gjelder miljøegenskaper av *H. aculeifer* og preparatene har Mattilsynet ikke bedt om noen risikovurdering da behovet for dette er under vurdering.

VURDERT AV

Faggruppe for plantevernmidler:

Erik Dybing (leder), Ole Martin Eklo, Torsten Källqvist, Ingeborg Klingen, Edgar Rivedal, Erik Ropstad, Janneche Utne Skåre, Line Emilie Sverdrup, Steinar Øvrebø.

Koordinator fra sekretariatet:

Anne Finstad

TAKK TIL

Seniorforsker Tone Birkemoe ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt takkes for sin uttalelse om helserisiko ved bruk av rovmidden *H. aculeifer* mot skadedyr i plasttunneler og veksthus.

REFERANSER

Groenewoud et al 2002 Prevalence of sensitization to the predatory mite *Amblyseius cucumeris* as a new occupational allergen in horticulture. *Allergy*, 57 (7) 614-619.

Johansson et al 2003 IgE-mediated sensitization to predatory mites in Swedish greenhouse workers *Allergy* 58(4):337-41

Kronquist et al 2005 IgE-mediated sensitization to predatory mites and respiratory symptoms in Swedish greenhouse workers *Allergy* 60 (4):521-6.

Vidal et al 2005 High prevalence of storage mite sensitization in a general adult population. *Allergy* 59 (4):401-5.